

**Bachelor Sociaal Juridische
Dienstverlening (SJD)
en
Associate degree Sociaal Financi-
ele Dienstverlening (Ad SFD)
Inholland**

*Verlag van de uitgebreide opleidingsbeoordeling
3 en 4 december 2018*

Utrecht

Februari 2019

www.AeQui.nl

Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Colofon

Instelling en opleiding

Inholland

Posthumalaan 90

3072 AG Rotterdam

Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: niet van toepassing

Opleiding: Bachelor Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD) en Associate degree Sociaal Financiële Dienstverlening (Ad SFD)

Locatie: Rotterdam en Den Haag

Variant: Voltijd en deeltijd

Croho-nummer: 34641 en 80090

Visitatiecommissie

Drs. Raoul van Aalst, voorzitter

Mr.dr. Eric van de Luijtgaarden, deskundige

Drs. Jan Albert Waal, deskundige

Julia Nabbe, student-lid

Drs. Astrid Koster, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van

AeQui VBI

Vlindersingel 220

3544 VM Utrecht

www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	8
Beoogde leerresultaten	9
Programma.....	12
Personeel.....	17
Voorzieningen en begeleiding	19
Kwaliteitszorg	21
Toetsing	23
Gerealiseerde leerresultaten.....	25
Bijlagen	27
Bijlage 1 Visitatiecommissie	28
Bijlage 2 Programma visitatie	29
Bijlage 3 Eindkwalificaties.....	31
Bijlage 4 Programmaoverzicht.....	32
Bijlage 5 Bestudeerde documenten	33

Samenvatting

Op 3 en 4 december 2018 is de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening en de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening van Inholland geïnspecteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **voldoende**. De voltijdse vierjarige opleiding (locatie Den Haag en Rotterdam) leidt op tot een sociaal-juridisch professional die kan functioneren op het snijvlak van het juridische werkveld en het sociale werkveld. De tweejarige Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening (locatie Den Haag) richt zich op financiële dienstverlening. Studenten dienen te beschikken over een havo-, vwo- of mbo-4-diploma. Een significant deel van de instroom bij de opleiding bestaat uit studenten met een gedifferentieerde mbo-achtergrond.

Beoogde leerresultaten

Inholland beoogt met haar bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD een sociaal-juridisch professional af te leveren die beschikt over een kritische houding naar zichzelf en tot haar omgeving. De bacheloropgeleide SJD'er ontleent haar meerwaarde aan de combinatie van juridische expertise, sociaal agogische vaardigheden en praktijkkennis van het werkveld van de sociale dienstverlening. De Ad-er kwalificeert zich voor een functie op het terrein van sociaal-financiële dienstverlening. De visie van de opleiding op het profiel van de SJD'er is adequaat, maar bescheiden. De focus op financiën in de Ad-opleiding SFD is een sterke, gedurfde keuze. De opleidingen hanteren passende competenties als beoogde leerresultaten. De opleiding heeft negen eindkwalificaties geformuleerd: waar onder de Inhollandspecifieke competentie 'professioneel handelen'. De negen competenties zijn van toepassing op zowel de bachelor als de Ad-opleiding, maar worden op verschillende niveaus behaald. De beoogde leerresultaten voldoen aan internationaal aanvaarde niveaubeschrijvingen en standaarden en sluiten aan bij de behoefte in het werkveld. Het werkveld is actief betrokken bij de opleiding.

Programma

De opleiding heeft het programma van de bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD degelijk ingericht en de visie van de opleiding komt er zichtbaar in terug. De beroeps- en praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding is duidelijk zichtbaar in het programma. De beroepsopdrachten bieden studenten de nodige kennis, vaardigheden, ervaring en beroepshouding aan

en bereiden hen goed voor op het toekomstig beroep van een SJD'er of Ad'er. Ook heeft de opleiding voldoende aandacht voor het aanleren en doen van praktijkgericht onderzoek.

De beoogde leerresultaten worden adequaat vertaald naar programmaonderdelen. Ook de extra competentie 'professioneel handelen' komt goed tot haar recht in het programma. Inholland biedt een duidelijk beroepsgerichte onderwijsleeromgeving, waarin de nadruk ligt op het werken met authentieke beroepsopdrachten binnen een grootstedelijke context. De beroepsopdrachten sluiten aan bij de context en inhoud van het werkveld, waarbij de juridische en het sociale werkveld elkaar raken.

Het didactisch concept van de opleiding, het competentiegericht onderwijsmodel en de sterke beroeps- en vakgerichte invulling van het programma in de vorm van beroepsopdrachten zorgen voor kwalitatief goede onderwijsleeromgeving, die goed past bij de beoogde eindcompetenties. De vormgeving en inrichting van het programma is dan ook goed.

Het programma van de opleiding sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. De opleiding heeft goed zicht op het niveau van instromende studenten. De opleiding differentieert in het programma erg goed tussen instroomverschillen. De opleiding voert bovendien een doeltreffend taalbeleid: de opleiding levert een grote prestatie door de gedifferentieerde mbo-groep met regelmatig een zwakke Nederlandse taalvaardigheid tot hbo-niveau op te leiden en daarbij ook gericht aandacht te besteden aan het verbeteren van de Nederlandse taal. De standaard instroom beoordeelt de commissie dan ook als goed.

Personeel

Aan de bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD zijn dezelfde docenten betrokken. Het docententeam is verantwoordelijk voor de beide locaties en voor alle varianten van beide opleidingen. Voor de herkenbaarheid heeft Inholland verder subteams gevormd. De omvang van het team is met 31 personen toereikend en het personeel is ook voldoende gekwalificeerd. De expertise van het docententeam als geheel is gevarieerd en beslaat zowel inhoudelijke juridische/financiële kennis, kennis van sociaal werk, methodieken, begeleidings- en toetsvaardigheden en onderzoeksvaardigheden. Ook heeft het docententeam voldoende relevante ervaring in het werkveld. De aansluiting van het team met lopend onderzoek is door de leerkringen en het lectoraat adequaat. Inholland heeft een nieuwe lector voor de onderzoeksgroep Recht en Veiligheid aangetrokken, die zich richt op het thema toegankelijkheid van het recht. De benoeming van de lector zal de contacten met de onderzoeksgroep verstevigen. De standaard personeel wordt dan ook met voldoende beoordeeld.

Voorzieningen en begeleiding

De bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD kunnen beschikken over dezelfde voorzieningen. De huisvesting en de materiële voorzieningen van de locaties Den Haag en Rotterdam zijn toereikend: zij zijn goed bereikbaar en de digitale voorzieningen voldoen aan de eisen. De opleiding heeft de begeleiding in alle fasen van de opleiding adequaat vormgegeven. Er is veel persoonlijk contact met studenten en ook de informatievoorziening naar studenten is adequaat. De opleiding besteedt veel aandacht aan verbondenheid met studenten. De PCM-cyclus (Performance Competence Management), waarbij studenten werken aan zowel professionele als persoonlijke leerdoelen en reflecteren op hun gehele competentieontwikkeling is een goede manier om inzicht te krijgen in de voortgang van studenten en deze bij te sturen. De voorzienin-

gen en begeleiding worden dan ook met een voldoende beoordeeld.

Kwaliteitszorg

Inholland hanteert voor de bachelor- en de Ad-opleiding hetzelfde kwaliteitszorgsysteem. De opleidingen beschikken over een goed ontwikkelde systematiek voor kwaliteitszorg waarbij het hele team betrokken is en er ook actief aan deelneemt. Input verzamelt de opleiding door middel van een breed palet aan kwaliteitsinstrumenten. Naast studenten en docenten zijn ook alumni en het afnemende beroepenveld actief betrokken bij de kwaliteitszorg. Tevens worden interne en externe stakeholders betrokken bij beoordeling en reflectie. De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden bovendien tot structurele, snelle en adequate verbeteractiviteiten. De PDCA-cyclus wordt gedragen en geleefd door alle betrokkenen: de cultuur binnen het team is duidelijk gericht op kwaliteitsverbetering. Zowel de opzet van het kwaliteitszorgsysteem als de uitvoering ervan zorgen ervoor dat de opleiding hierin een voorbeeld is voor andere opleidingen. De kwaliteitszorg wordt dan ook met een goed beoordeeld.

Toetsing

De bachelor- en de Ad-opleiding beschikken over hetzelfde, adequate toetsstelsel. De opleiding heeft voor alle onderdelen uitgebreide rubrics ontwikkeld. De opzet van de formulieren is adequaat, maar is zo gedetailleerd dat de inhoud van de beoordeling soms minder zichtbaar is. De toetsing is wel duidelijk gericht op de integrale competentieverwerving en bestaat uit zowel formatieve als summatieve beoordeling. De afstudeeropdracht is volgens de commissie adequaat opgezet. Door middel van de toetsing kunnen studenten de leerresultaten bereiken. Ook de reikwijdte van het juridische en sociale werkveld van de SJD'er en de Ad'er kan door studenten voldoende worden gerealiseerd. De toetsing wordt dan ook met een voldoende beoordeeld.

Gerealiseerde leerresultaten

Het afstudeerprogramma van de bacheloropleiding bestaat uit een afstudeeronderzoek (scriptie), een eindcompetentieprofiel (inclusief mondelinge verantwoording) en een mondelinge presentatie van de scriptie (eindgesprek). Ad-studenten schrijven een financieel advies en studeren af door middel van een eindverslag en een presentatie. De beoordeling van het eindniveau vindt in zowel de bachelor- als in de Ad-opleiding plaats door twee examinatoren. De eindverslagen getuigen van het bachelor- dan wel het Ad-niveau. De verantwoording van de beoordeling van de verslagen krijgt veel aandacht. De scripties zijn navolgbaar beoordeeld

Alle standaarden van het NVAO-kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake accreditatie van de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening en de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening. De commissie kwalificeert de opleiding als **voldoende**.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, februari 2019

Drs. R.R. van Aalst
Voorzitter

en de beoordelingen correleren met de kwaliteit van het werk.

Aanbevelingen

De bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening en de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening wordt door de commissie als voldoende beoordeeld. Met het oog op de toekomst geeft de commissie volgende suggesties ter overweging:

- Zorg dat de visie op de positionering van de bachelor- en Ad-opgeleide scherper is geformuleerd, zodat ook voor externen duidelijker is hoe de functie in het werkveld afgebakend is.

Drs. A.N. Koster
Secretaris

Overzicht beoordeling

De beoordelingen per standaard zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Standaard	Beoordeling bacheloropleiding (voltijd, locatie: Rotterdam en Den Haag)	Beoordeling bacheloropleiding (deeltijd, locatie: Rotterdam)	Beoordeling Ad-opleiding (deeltijd, locatie: Den Haag)
1. Beoogde leerresultaten	Voldoende	Voldoende	Voldoende
2. Oriëntatie van het programma	Goed	Goed	Goed
3. Inhoud van het programma	Voldoende	Voldoende	Voldoende
4. Leeromgeving van het programma	Goed	Goed	Goed
5. Instroom	Goed	Goed	Goed
6. Personeel	Voldoende	Voldoende	Voldoende
7. Materiële voorzieningen	Voldoende	Voldoende	Voldoende
8. Begeleiding	Goed	Goed	Goed
9. Kwaliteitszorg, kwaliteitscultuur en ontwikkeling	Goed	Goed	Goed
10 Toetsing	Voldoende	Voldoende	Voldoende
11 Gerealiseerde leerresultaten	Voldoende	Voldoende	Voldoende
Eindbeoordeling	Voldoende	Voldoende	Voldoende

Inleiding

De bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening (SJD) van Inholland leidt sinds 1991 Sociaal Juridisch Dienstverleners op in Rotterdam en sinds 2002 in Den Haag. De Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening (SFD) is in 2016 verplaatst van Rotterdam naar Den Haag. Op dit moment zijn er 747 studenten ingeschreven bij de opleiding SJD: 624 studenten in Rotterdam en 123 in Den Haag. Bij de Ad-opleiding in Den Haag zijn 56 studenten ingeschreven. In Rotterdam wordt de opleiding SJD in voltijd en in deeltijd aangeboden (vanaf cohort 2017 flexibele deeltijd). In Den Haag is SJD een voltijdopleiding en de Ad SFD een deeltijdopleiding. In dit rapport zowel de bacheloropleiding SJD als de Ad SFD beschreven. De bacheloropleiding en de Ad-opleiding kennen veel overeenkomsten. De verschillen en overeenkomsten tussen beide opleidingen worden expliciet beschreven.

De instelling

De bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening en de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening vallen onder het cluster Recht & Veiligheid. Dit cluster is onderdeel van het domein Business, Finance & Law (BFL), één van de zes domeinen van Inholland.

De opleidingen

De voltijdse en deeltijdse bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening beoogt een sociaal- juridisch professional af te leveren die beschikt over een kritische houding naar zichzelf en tot haar omgeving en in staat is te functioneren in een snel veranderende grootstedelijke beroepscontext en samenleving.

Naast de voltijdse en deeltijdse opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening biedt Inholland ook de Ad Sociaal Financiële Dienstverlening aan. Dit is een tweejarige deeltijdopleiding die geschikt is voor studenten die zich graag in korte tijd op Ad-niveau willen kwalificeren voor een functie op het terrein van sociaal-financiële dienstverlening, zoals schuldhulpverlening, bewindvoering, incassobranche of werk en zekerheid.

De bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD zijn unieke opleidingen en kennen geen vergelijkbare opleidingen in het buitenland. Veelal zijn vergelijkbare opleidingen óf (meer) op sociaal werk óf (meer) op juridische kennis gericht. Enkel in België zijn opleidingen met een vergelijkbaar perspectief.

De visitatie

Hogeschool heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 3 en 4 december 2018 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De commissie heeft zich daarbij expliciet georiënteerd aan het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met de voltallige commissie gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming; voorzitter en beide domeindeskundigen hebben alle opleidingen in het gehele cluster beoordeeld.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is in januari 2019 in concept toegestuurd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleiding gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in maart-april 2019. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

Beoogde leerresultaten

Inholland beoogt met haar bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD een sociaal- juridisch professional af te leveren die beschikt over een kritische houding naar zichzelf en tot haar omgeving. De bacheloropgeleide SJD'er ontleent haar meerwaarde aan de combinatie van juridische expertise, sociaal agogische vaardigheden en praktijkkennis van het werkveld van de sociale dienstverlening. De Ad-er kwalificeert zich voor een functie op het terrein van sociaal-financiële dienstverlening. De visie van de opleiding op het profiel van de SJD'er is adequaat, maar bescheiden. De focus op financiën in de Ad-opleiding SFD is een sterke, gedurfde keuze. De opleidingen hanteren passende competenties als beoogde leerresultaten. De opleiding heeft negen eindkwalificaties geformuleerd: waar onder de Inhollandspecifieke competentie 'professioneel handelen'. De negen competenties zijn van toepassing op zowel de bachelor- als de Ad-opleiding, maar worden op verschillend niveau behaald. De beoogde leerresultaten voldoen aan internationaal aanvaarde niveaubeschrijvingen en standaarden en sluiten aan bij de behoefte in het werkveld. Het werkveld is actief betrokken bij de opleiding.

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Profiel

Uit het opleidingsprofiel blijkt dat Inholland met haar SJD- en Ad-opleiding SFD een sociaal-juridisch professional wil afleveren die beschikt over een kritische houding naar zichzelf en tot haar omgeving. Zij functioneren in een snel veranderende grootstedelijke beroepscontext en samenleving. De afgestudeerde kan interdisciplinair werken met oog en gevoel voor diversiteit vóór en mét burgers in een kwetsbare positie. Zij beschikt over communicatieve en analytische vaardigheden en is in haar professionele contacten benaderbaar, open, integer en empathisch. Tegelijkertijd neemt zij in haar contact met cliënten en collega's een zakelijke en respectvolle houding aan waarin zij een juiste balans vindt tussen professionele betrokkenheid en distantie.

De bacheloropgeleide SJD'er ontleent haar meerwaarde aan de combinatie van juridische

expertise, sociaal agogische vaardigheden en praktijkkennis van het werkveld van de sociale dienstverlening. De opleiding SJD is dan ook gepositioneerd tussen HBO-Rechten en de bacheloropleiding Social Work. De ontwikkelingen in beide domeinen staan beschreven in het beroeps- en opleidingsprofiel.

Naast de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening biedt Inholland de tweejarige Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening. Deze opleiding leidt specifiek op voor een functie op het terrein van sociaal-financiële dienstverlening, zoals schuldhulpverlening, bewindvoering, incassobranche of werk en zekerheid en is geschikt voor studenten die zich graag in korte tijd op Ad-niveau willen kwalificeren.

De missie en visie van de opleidingen zijn tot stand gekomen naar aanleiding van gesprekken en discussies tijdens bijeenkomsten met de SJD-docententeams. De profielen van een startbekwame SJD'er en Ad SFD'er van de opleiding SJD van Inholland zijn beschreven in het opleidingsprofiel SJD/SFD van Inholland. In het landelijk profiel zijn competenties beschreven waarin de Dublindescriptoren, de HBO-standaard, de eisen

van het EQF en NLQF en de eisen en wensen vanuit het beroepenveld zijn verwerkt.

Beoogde leerresultaten

Aan de hand van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel en de gewenste profilering van de SJD-student heeft Inholland de visie van de opleiding vertaald naar negen competenties (zie ook bijlage 3): de acht landelijk vastgestelde competenties en een negende, Inhollandspecifieke competentie 'professioneel handelen'. De competenties die de Ad SFD'er ontwikkelt zijn dezelfde als die van SJD, maar dan op Ad-niveau (gelijk aan het niveau van jaar 2 van SJD). Het eindniveau van de Ad-SFD is professionaliseringsbekwaam. Alle competenties worden in jaar 2 op dit niveau getoetst.

In een dekkingsmatrix wordt voor alle competenties aangegeven op welk niveau deze behaald moeten worden. De competenties zijn uitgewerkt in een competentiekaart, waarop de invulling van de competenties beschreven staat, evenals de relatie van de competenties met handelingen, beroepsproducten, kennis en vaardigheden en indicatoren.

Contacten met het werkveld

De opleiding heeft regelmatig contact met een aantal nationale en internationale partners. De competentiekaart en de leerplanschema's zijn besproken met de Beroepenveldcommissie (BVC). De BVC, werkgevers en stagebedrijven geven aan dat de opleiding voorziet in de (toekomstige) vraag naar sociaal-juridische en sociaal-financiële professionals. In het landelijk overleg met vergelijkbare opleidingen zijn de ontwikkelingen en doelstellingen van de SJD-opleiding een terugkerend onderwerp. Voor de Ad-opleiding SFD is landelijk overleg opgestart.

Overwegingen

De missie van Hogeschool Inholland is uitgebreid geformuleerd en de visie van de opleiding sluit bij deze missie aan. De commissie vindt echter dat de visie van de opleiding op het profiel van de SJD'er bescheiden is. De commissie

adviseert de visie op een bacheloropgeleide SJD'er kernachtiger te formuleren en deze aan te scherpen door meer nadruk te leggen op de relatie tussen het juridische en het sociale deel van het profiel.

De commissie is van oordeel dat Inholland een gedurfde keuze heeft gemaakt door zich met de Ad-opleiding te richten op financiële dienstverlening. De opleiding steekt hiermee duidelijk haar nek uit. De commissie waardeert dat.

De visitatiecommissie stelt vast dat de opleiding SJD en de Ad-opleiding SFD voldoen aan internationaal aanvaarde niveaubeschrijvingen en standaarden (Dublindescriptoren voor de bachelor en Dublindescriptoren Short Cycle voor de Ad). De opleiding hanteert passende competenties als beoogde leerresultaten. De visitatiecommissie kan zich erin vinden dat de opleiding de landelijk vastgestelde acht competenties heeft aangevuld met de competentie 'professioneel handelen'. De doelstellingen en de eindkwalificaties zijn volgens de commissie adequaat uitgewerkt: alle competenties zijn op competentiekaarten vertaald in gedragsindicatoren passend bij de eindniveaus van de propedeuse-, de hoofd- en de afstudeerfase. De invulling van de competentiekaarten wordt zichtbaar gedragen door het hele team.

De commissie is van oordeel de opleiding aansluit bij de ontwikkelingen en de behoefte in het werkveld. De sterke verwevenheid van juridisch en sociaal werk is hierin duidelijk een meerwaarde. Met name is de commissie van oordeel dat het profiel voor een Ad-SFD scherp is afgebakend door zich met name te richten op financiële dienstverlening. Het beroepenveld heeft hier duidelijk behoefte aan professionals met sociaal-juridische vaardigheden op het gebied van schuldhulpverlening en bewindvoering, heeft de commissie vernomen.

Voor de afgestudeerde Ad'er is momenteel nog geen duidelijke plaats in het werkveld. Wel is er duidelijk behoefte aan Ad'ers SFD, zo bleek in

gesprekken met vertegenwoordigers van dat werkveld. De commissie herkent deze situatie, en wijt dat aan onbekendheid met het relatief nieuwe fenomeen van de Ad.

De opleiding heeft een duidelijke visie op de beroepsmogelijkheden van de Ad SJD, en heeft dit inzichtelijk uitgewerkt in een positionering ten opzichte van MBO en HBO opleidingen. Bovendien geeft ze haar Ad een duidelijk gezicht door de keuze voor het onderwerp financiële dienstverlening. De commissie adviseert de opleiding dan ook om een actieve rol te spelen om de Ad'er een duidelijk gezicht in het werkveld te geven.

De commissie is van oordeel dat de opleiding voldoende contacten onderhoudt met het beroepenveld. Ook de relaties met het werkveld kennen een stevige basis. De leden van de werkveldadviescommissie kenmerken zich volgens de visitatiecommissie door een hoge kwaliteit en sterke betrokkenheid.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**. Dit oordeel geldt voor zowel de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Programma

De opleiding heeft het programma van de bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD degelijk ingericht en de visie van de opleiding komt er zichtbaar in terug. De beroeps- en praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding is duidelijk zichtbaar in het programma. De beroepsopdrachten bieden studenten de nodige kennis, vaardigheden, ervaring en beroepshouding aan en bereiden hen goed voor op het toekomstig beroep van een SJD'er of Ad'er. Ook heeft de opleiding voldoende aandacht voor het aanleren en doen van praktijkgericht onderzoek.

De beoogde leerresultaten worden adequaat vertaald naar programmaonderdelen. Ook de extra competentie 'professioneel handelen' komt goed tot haar recht in het programma. Inholland biedt een duidelijk beroepsgerichte onderwijsleeromgeving, waarin de nadruk ligt op het werken met authentieke beroepsopdrachten binnen een grootstedelijke context. De beroepsopdrachten sluiten aan bij de context en inhoud van het werkveld, waarbij de juridische en het sociale werkveld elkaar raken.

Het didactisch concept van de opleiding, het competentiegericht onderwijsmodel en de sterke beroeps- en vakgerichte invulling van het programma in de vorm van beroepsopdrachten zorgen voor kwalitatief goede onderwijsleeromgeving, die goed past bij de beoogde eindcompetenties. De vormgeving en inrichting van het programma is dan ook goed.

Het programma van de opleiding sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. De opleiding heeft goed zicht op het niveau van instromende studenten. De opleiding differentieert in het programma erg goed tussen instroomverschillen. De opleiding voert bovendien een doeltreffend taalbeleid: de opleiding levert een grote prestatie door de gedifferentieerde mbo-groep met regelmatig een zwakke Nederlandse taalvaardigheid tot hbo-niveau op te leiden en daarbij ook gericht aandacht te besteden aan het verbeteren van de Nederlandse taal. De standaard instroom beoordeelt de commissie dan ook als goed.

Oriëntatie

Standaard 2: Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Bevindingen

Inholland biedt voor zowel de bachelor SJD en de Ad SFD een beroepsgerichte onderwijsomgeving, waarin de nadruk ligt op het werken met authentieke beroepsopdrachten binnen een grootstedelijke context. De opleiding richt zich in dit licht op een snel veranderende grootstedelijke beroepscontext en samenleving. Het regionale beroepenveld is nauw betrokken bij de ontwikkeling van het curriculum, waaronder het bepalen van relevante en duurzame thema's, actuele ontwikkelingen en beroepsopdrachten.

Het programma focust zich op het uitvoeren van beroepsopdrachten, waarmee de student com-

petenties ontwikkelt en deze geïntegreerd leert toepassen. De beroepsopdrachten krijgen, naarmate de opleiding vordert, steeds meer ruimte en aandacht in het curriculum en nemen toe in complexiteit. Studenten hebben contact met het werkveld door de netwerk- of praktijkdagen, gastcolleges, workshops, netwerkdagen, stage en de afstudeeropdracht.

Het domein BFL wil alle studenten voorbereiden op een internationale en multiculturele samenleving en arbeidsmarkt, waarbij alle afgestudeerden over de nodige internationale en interculturele competenties beschikken. Ook voor de opleiding SJD geldt deze visie met de nadruk op een multiculturele en internationale samenleving en een multiculturele arbeidsmarkt.

Onderzoek

Bij de opleiding SJD verwerven studenten onderzoeksvaardigheden om in de praktijk toegepast onderzoek uit te kunnen voeren en daarmee de praktijk te verbeteren en te innoveren. Onderzoek komt voor met stages, praktijkcases en onderzoeksprojecten in het regionale werkveld. In het afstuderen voeren studenten een praktijkgericht onderzoek of opdracht uit dat relevant is voor het SJD-werkveld. Doordat de opleiding aandacht voor onderzoek heeft vanaf het eerste jaar, wordt onderzoek ook in de Ad-opleiding aangeboden.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de beroeps- en praktijkgerichte oriëntatie van de opleiding duidelijk zichtbaar is in het programma. De beroepsopdrachten bieden studenten de nodige kennis, vaardigheden, ervaring en beroepshouding aan en bereiden hen goed voor op het toekomstig beroep van een SJD'er of Ad'er in een multiculturele arbeidsmarkt en samenleving. De beroepsopdrachten vormen bovendien een goede balans tussen theorie en de praktijk. Ook garandeert de opleiding door de vooraf gestelde eisen dat de werkzaamheden op de werkplek op hbo- dan wel ad-niveau kunnen worden uitgevoerd. De commissie is hier tevreden over. De actualiteit wordt door studenten in de opleidingen gebracht. De opleiding zit duidelijk dicht op de wereld en het werkveld waartoe zij opleidt. Dit geldt voor zowel de bachelor- als voor de Ad-opleiding.

Praktijkgericht onderzoek is volgens de commissie ook goed in het programma verweven. De onderzoeksleerlijn kent een goede opbouw in moeilijkheidsgraad. De commissie is bovendien van oordeel dat de opleiding beschikt over een prima onderzoeksomgeving, zowel binnen de eigen instelling als in haar netwerk. Op deze wijze is de instelling in staat om praktijkgericht onderzoek ook daadwerkelijk in de opleiding vorm te geven.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**. Dit oordeel geldt voor zowel bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Inhoud

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

De beoogde leerresultaten zijn gelijk voor de bachelor- en de Ad-opleiding. Zij bestaan uit competenties en de 'body of knowledge' uit het landelijke profiel. De opleiding heeft de beoogde leerresultaten gekoppeld aan studieonderdelen. Deze zijn voor drie faseniveaus (beroepsgeschied aan het eind van jaar 1, professionaliseringsbekwaam halverwege jaar 3 en startbekwaam aan het eind van jaar 4) vertaald in prestatie-indicatoren, leerdoelen en beoordelingsaspecten. Op deze wijze werkt de student per onderwijseenheid aan zijn kennis- en competentieontwikkeling. De nadruk van de opleidingen ligt op de ontwikkeling van de beoogde competenties met daarbij een stevige kennisbasis. De leerplanschema's van de opleiding beschrijven de inhoud en de horizontale en verticale samenhang van het programma.

De eerste twee jaar van de bacheloropleiding is grotendeels identiek aan de Ad-opleiding. Thema's in de eerste twee jaren betreffen de verschillende rollen en posities van een (sociaal) juridisch medewerker en de werkerterreinen werk en inkomen (participatie), en sociaal financiële dienstverlening. Jaar 3 en 4 van de SJD-opleiding richt zich op de terreinen wonen, zorg en dienstverlening in de stad en er is keuzeruimte voor verdere verdieping in werkgebieden zoals migratie, gezondheidsrecht of reclassering via keuzeonderwijs of verlengde stage.

De opleiding heeft expertisegroepen samengesteld die twee keer per blok bij elkaar komen om de inhoud van het onderwijs te bespreken.

Overwegingen

Het programma van de opleidingen kent naar het oordeel van de commissie een duidelijke opbouw. De beoogde competenties, de 'body of knowledge' en de ontwikkelingen in het werkveld zijn volgens de commissie op adequate wijze uitgewerkt in leerdoelen van het programma. Alle negen competenties komen zichtbaar in het programma voor. De beroepsopdrachten laten duidelijk het hbo-niveau zien. Studenten bevestigen dat tijdens de visitatie.

De opleiding wordt door de commissie getypeerd als sterk vakgericht. Dit betreft zowel het juridische en het sociale vak in de bacheloropleiding als het financiële vak in de Ad-opleiding. Hierdoor heeft de opleiding geborgd dat studenten zowel voldoende vakinhoudelijke kennis opdoen, als dat zij vaardigheden verwerven om die kennis in de praktijk te kunnen toepassen.

Beroepsopdrachten zijn in samenspraak met het werkveld geformuleerd en gevalideerd. De commissie vindt dit positief. Tevens is de commissie van oordeel dat Inholland heldere eisen stelt aan de werkplek, zodat het niveau en de geschiktheid van de werkplek in voldoende mate wordt geborgd. Door deze eisen waarborgt Inholland de kwaliteit ervan, zonder de vrijheid die studenten krijgen om een eigen invulling te geven in te perken. De commissie noemt dit een evenwichtige situatie.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**. Dit oordeel geldt voor zowel bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Leeromgeving

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Bevindingen

De opleiding SJD biedt verschillende varianten aan: naast de voltijdse bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening biedt Inholland ook de tweejarige deeltijdse Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening aan. Studenten die de Ad-opleiding SFD hebben afgerond kunnen instromen in jaar 3 van de bacheloropleiding. Verder beschikt Inholland over een flexibele deeltijdopleiding SJD. Deze is gericht op werkende studenten of studenten die zich willen om- of bijscholen en kent een aanpak, waarbij de student leeruitkomsten leerwegaafhankelijk aantoonst. De 'reguliere' deeltijdopleiding, waarbij studenten met werkervaring de opleiding met hetzelfde programma, maar met minder contacturen konden doorlopen, is in afbouw.

In het nieuwe curriculum dat vanaf 2015 wordt uitgevoerd heeft de opleiding ervoor gekozen om de kennis, vaardigheden en thema's die zowel voor SJD als voor de Ad SFD vereist zijn, in jaar 1 en 2 te plaatsen. Hierdoor zijn het Ad SFD-programma en de eerste twee jaar van SJD bijna identiek. Jaar 1 is een basisjaar. In jaar 2 staat sociaal-financiële dienstverlening centraal. In jaar 3 van de opleiding SJD komen de overige SJD-thema's aan bod.

De opleiding beschikt over een onderzoeksleerlijn en een taalleerlijn, die opgenomen zijn in de dekkingsmatrix. De onderzoekslijn van SJD-Inholland is beschreven in het document 'Praktijkgericht sociaal-juridisch onderzoek'.

Naast het vaste onderwijsprogramma hebben studenten gedurende de opleiding verschillende keuzemogelijkheden en ruimte voor eigen invulling.

De didactische uitgangspunten zijn gelijk voor de bachelor- en de Ad-opleiding en zijn per

variant uitgewerkt in het opleidingsprofiel. Beide opleidingen gaan uit van aansluiting bij het beginniveau en de interesse/motivatie van de student, een activerende leeromgeving met een diversiteit aan activerende werkvormen, samenwerkend leren, zelfstudie en aandacht voor het leerproces van de student, waarbij feedback een cruciale rol vervult.

Overwegingen

Door de vormgeving van het programma van de bachelor- en de Ad-opleiding in blokken en de uitwerking van de competenties stelt de opleiding studenten in staat de eindcompetenties te bereiken. De sterke beroeps- en vakgerichte invulling van het onderwijs past bovendien goed bij de beoogde eindcompetenties.

De commissie is positief over het didactisch concept van de opleidingen, het competentiegericht onderwijsmodel en de invulling van het programma in de vorm van beroepsopdrachten. Ook is de commissie van oordeel dat de beroepsgerichte inrichting goed is aangepast aan de context en inhoud van het werkveld, waarbij de juridische dan wel financiële en het sociale werkveld elkaar raken. Dit betekent dat alle beroepsopdrachten zijn toegepast op de specifieke vereisten in deze werkvelden.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**. Dit oordeel geldt voor zowel de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Instroom

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De opleidingen SJD en Ad SFD zijn toegankelijk voor studenten met een mbo-niveau 4-, havo- of vwo-diploma. Voor deeltijdse studenten geldt de aanvullende eis dat zij drie jaar relevante werker-

varing moeten hebben op mbo-niveau 4+. Met elke aangemelde student wordt een individueel gesprek gevoerd waarin de opleiding een studieadvies geeft. Ook komt de studiekeuzecheck (SKC) in dit gesprek aan de orde.

Bij de opleiding stromen relatief veel mbo-studenten in. Veel van deze mbo-studenten hebben moeite met Nederlandse taalvaardigheid. Het taalbeleid van de opleiding is er dan ook op gericht de taalvaardigheid van studenten te verhogen. In het eerste jaar bieden beide locaties daarom deficiëntieonderwijs op het gebied van taalvaardigheid. Ook is het vak juridische tekstanalyse een van de verplichte vakken die behaald moeten zijn voor een positief BSA.

De opleiding neemt de volgende maatregelen om uitval in het eerste jaar te voorkomen. Zo is Inholland Rotterdam in het schooljaar 2017-2018 de pilot Rotterdamse Aanpak gestart met mbo-keuzeonderwijs (mbo-keuzedelen), geeft Inholland extra begeleiding en lessen aan mbo-studenten. Ook voert de opleiding het 100-dagenprogramma uit waarbij de focus ligt op 'binden & boeien', weerbaarheid en het ontwikkelen van studievaardigheden. Onderdelen van het 100-dagenprogramma zijn: een intensieve introductie, powerdagen en het aanbieden van workshops.

Overwegingen

De commissie constateert dat Inholland voor de bachelor- en de Ad-opleiding instroomeisen hanteert die overeenkomen met de instroomeisen van vergelijkbare opleidingen. De opleiding monitort adequaat of de opleiding voldoende aansluit op de vooropleiding en de kenmerken van de diverse groep studenten. Door het intakegesprek heeft de opleiding vanaf de start goed zicht op de ontwikkeling van studenten. De commissie waardeert de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Het programma van de opleiding sluit dan ook aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

De verschillen in het instroomniveau van studenten wat betreft de Nederlandse taalvaardigheid is groot. De opleiding is zich hier duidelijk bewust van. De commissie vindt het een grote prestatie dat de opleiding een gedifferentieerde mbo-groep met regelmatig een zwakke Nederlandse taalvaardigheid tot hbo-niveau opleidt en daarbij ook gericht aandacht besteedt aan het verbeteren van de Nederlandse taal. De commissie waardeert bovendien de keuze van de opleiding om het eerste blok 'de onderzoeker' te gebruiken om de voorkomende taalachterstand van studenten weg te werken. Ook studenten gaven tijdens de visitatie aan dat docenten van

de opleiding voldoende differentiëren op basis van beginniveau. De commissie waardeert dat. Verder waardeert de commissie in dit licht het 100-dagenprogramma waarin de opleiding sterk inzet op binding en verbondenheid.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**. Dit oordeel geldt voor zowel bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Personeel

Aan de bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD zijn dezelfde docenten betrokken. Het docententeam is verantwoordelijk voor de beide locaties en voor alle varianten van beide opleidingen. Voor de herkenbaarheid heeft Inholland verder subteams gevormd. De omvang van het team is met 31 personen toereikend en het personeel is ook voldoende gekwalificeerd. De expertise van het docententeam als geheel is gevarieerd en beslaat zowel inhoudelijke juridische/financiële kennis, kennis van sociaal werk, methodieken, begeleidings- en toetsvaardigheden en onderzoeksvaardigheden. Ook heeft het docententeam voldoende relevante ervaring in het werkveld. De aansluiting van het team met lopend onderzoek is door de leerkringen en het lectoraat adequaat. Inholland heeft een nieuwe lector aangetrokken, met het thema toegankelijkheid van het recht, dit zal de contacten met het lectoraat verstevigen. Het personeel wordt dan ook met voldoende beoordeeld.

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Bevindingen

De bachelor- en de Ad-opleiding beschikken over een team SJD dat gezamenlijk verantwoordelijk is voor de beide locaties en alle varianten. Om herkenbaar te zijn heeft Inholland subteams met een eigen teamleider samengesteld. De subteams zijn gekoppeld aan studentgroepen.

Het team SJD bestaat uit 31 personen, waarvan zeven docenten over een hbo-diploma beschikken, 24 docenten over een WO-master en één docent is in het bezit van een PhD-graad. Inholland heeft een nieuwe lector aangetrokken, met het thema toegankelijkheid van het recht. De docent/studentratio is 1:27.

Het docententeam kent een diverse inhoudelijke invulling: het team bestaat uit docenten met inhoudelijke juridische expertise en expertise op het terrein van methodieken. Indien een vakgebied in het team ontbreekt wordt een nieuwe docent aangeworven of worden bestaande collega's bijgeschoold. De aansluiting van het team met lopend onderzoek is geborgd door de leerkringen en het lectoraat.

In het scholingsplan staat vermeld welke scholing docenten volgen. Onlangs zijn docenten

geschoold op het gebied van didactiek en toetsing en een cursus blended learning.

Uit het informatiedossier en de gesprekken die de commissie voerde blijkt dat de werkdruk in het team hoog is. De docenten van SJD hebben veel rollen (expert, begeleider, coach, commissielid, ontwikkelaar) en hebben veel vernieuwingen te realiseren. Om de werkdruk te verminderen is de teamvorming op een efficiënte taakverdeling gericht.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat Inholland over voldoende en gekwalificeerd personeel beschikt. Docenten verzorgen zowel onderwijs in de bachelor- als in de Ad-opleiding. De docenten vormen voor studenten een inspirerend team en beschikken over diverse culturele achtergronden. Het team als geheel heeft voldoende expertise op het gebied van de vakgebieden waaruit de opleidingen bestaan, zoals juridische/financiële kennis, kennis van sociaal werk, methodieken, begeleidings- en toetsvaardigheden en onderzoeksvaardigheden. Studenten zijn ook tevreden over de inhoudelijke deskundigheid van de docenten. De commissie vindt het tevens positief dat een substantieel deel van het docententeam over een hbo-bachelordiploma beschikt.

Bovendien heeft het docententeam voldoende relevante ervaring in het werkveld, ook op het terrein van de Ad-opleiding. Ook het professio-

naliseringsbeleid komt de commissie als toereikend over. De formele kant van scholing heeft de opleiding door middel van het scholingsplan onder controle. Ook bestaan er regelmatige contacten tussen docenten onderling.

De leerkringen en het lectoraat zorgen voor een adequate aansluiting van het team met lopend onderzoek. De invulling van de leerkring noemt de commissie goed en docenten zijn hier actief bij betrokken. Hierdoor is er echt sprake van co-creatie bij het verzorgen van het onderwijs. De commissie waardeert dit. De commissie heeft bovendien goede contacten gezien met het lectoraat en ziet deze als meerwaarde voor de

opleiding. Wel adviseert de commissie de band met de lectoraten te verstevigen. Het aanstellen van de nieuwe lector is daarin een goede eerste stap.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**. Dit oordeel geldt voor zowel bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Voorzieningen en begeleiding

De bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD kunnen beschikken over dezelfde voorzieningen. De huisvesting en de materiële voorzieningen van de locaties Den Haag en Rotterdam zijn toereikend: zij zijn goed bereikbaar en de digitale voorzieningen voldoen aan de eisen. De opleiding heeft de begeleiding in alle fasen van de opleiding adequaat vormgegeven. Er is veel persoonlijk contact met studenten en ook de informatievoorziening naar studenten is adequaat. De opleiding besteedt veel aandacht aan verbondenheid met studenten. De PCM-cyclus (Performance Competence Management), waarbij studenten werken aan zowel professionele als persoonlijke leerdoelen en reflecteren op hun gehele competentieontwikkeling is een goede manier om inzicht te krijgen in de voortgang van studenten en deze bij te sturen. De voorzieningen en begeleiding worden dan ook met een voldoende beoordeeld.

Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De bacheloropleiding SJD en de Ad-opleiding SFD kunnen beschikken over dezelfde voorzieningen. In Den Haag en Rotterdam is de opleiding gehuisvest in gebouwen met kleine en grotere onderwijsruimtes met beamers en/of smartboards, computerruimtes, studielandschappen, servicedesk en kantinefaciliteiten. De docent-werkplekken en onderwijsruimtes zijn zoveel mogelijk gecentreerd. Docenten hebben de beschikking over een mobiele telefoon van Inholand en Skype faciliteiten voor videoconferencing, chatten en bellen. Op beide locaties zijn werkruimtes en collegezalen ingericht voor het opnemen van weblectures.

De onderwijsprocessen worden ondersteund door diverse digitale voorzieningen zoals Insite (intranet) en Blackboard (digitale leeromgeving), Digitaal Inleveren en Beoordelen (Grade Work – voorheen DIB), Onstage (voor de stageperiode en afstuderen) en voorzieningen voor weblectures.

De bibliotheek is sinds 2015 geheel digitaal en beschikt over een uitgebreide collectie vaktijdschriften, e-boeken, databases en wetenschappelijke artikelen die overal en altijd digitaal be-

naderbaar zijn. Om zowel docenten als studenten optimaal gebruik te laten maken van de digitale bibliotheek worden trainingen verzorgd door bibliotheekmedewerkers. Weblectures met uitleg zijn ook beschikbaar op de bibliotheeksite.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de huisvesting en de materiële voorzieningen voor de opleidingen SJD en Ad SFD toereikend zijn. De commissie waardeert de invulling van de elektronische leeromgeving en docenten worden gestimuleerd optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de elektronische leeromgeving biedt. De commissie vindt het een gemis dat de bibliotheek enkel digitaal beschikbaar is.

De studiefaciliteiten en de geschiktheid van de onderwijsruimten, werkplekken en de digitale leeromgeving worden ook door de studenten als ruim voldoende beschouwd.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**. Dit oordeel geldt voor zowel de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening. Ook is dit oordeel geldig voor beide locaties van de opleiding.

Begeleiding

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Begeleiding is voor de bachelor- en de Ad-opleiding op dezelfde wijze opgezet. Inholland besteedt vanaf de start van de opleiding aandacht aan de binding met studenten. Dit komt tot uiting bij de begeleiding van studenten, studiesucces, persoonlijk maatwerk en het ontwikkelen van de competentie 'professioneel handelen'.

De student reflecteert op basis van feedback en feedforward op zijn handelen als professional, gekoppeld aan de beroepsopdrachten. Onder andere het professioneel handelen en de taalvaardigheid bespreekt de student met de mentor. Ook worden in deze gesprekken de voorgang van studenten besproken. Vanaf het tweede jaar werken studenten met de PCM-cyclus (Performance Competence Management), waarbij studenten werken aan zowel professionele als persoonlijke leerdoelen en reflecteren op hun gehele competentieontwikkeling.

Studenten met een functiebeperking worden zo nodig extra begeleid door de mentor of een coach. In het protocol 'Inholland over studeren met een functiebeperking' zijn de richtlijnen en faciliteiten hiervoor beschreven.

Studenten kunnen alle voor hen relevante informatie digitaal raadplegen vanaf iedere (externe) werkplek. Dit gaat om opleidingsdocumenten, het Studentenstatuut (studiegids), studiehandelingen, formulieren, nieuwsbulletins, roosters en studieresultaten in het digitaal studievoortgangsregistratiesysteem.

De examencommissie houdt onder meer spreekuur voor vragen rondom de beoordeling van toetsen en herkansingen.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding de begeleiding in alle fasen van de opleiding goed heeft vormgegeven. In dit licht noemt de commissie de PCM-cyclus een pareltje. De commissie constateert tevens dat er aandacht is om goede voorwaarden te scheppen voor studenten met een beperking. De commissie vindt tevens dat de (digitale) informatievoorziening aan studenten sterk is.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**. Dit oordeel geldt voor zowel de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Kwaliteitszorg

Inholland hanteert voor de bachelor- en de Ad-opleiding hetzelfde kwaliteitszorgsysteem. De opleidingen beschikken over een goed ontwikkelde systematiek voor kwaliteitszorg waarbij het hele team betrokken is en er ook actief aan deelneemt. Input verzamelt de opleiding door middel van een breed palet aan kwaliteitsinstrumenten. Naast studenten en docenten zijn ook alumni en het afnemende beroepenveld actief betrokken bij de kwaliteitszorg. Tevens worden interne en externe stakeholders betrokken bij beoordeling en reflectie. De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden bovendien tot structurele, snelle en adequate verbeteractiviteiten. De PDCA-cyclus wordt gedragen en geleefd door alle betrokkenen: de cultuur binnen het team is duidelijk gericht op kwaliteitsverbetering. Zowel de opzet van het kwaliteitszorgsysteem als de uitvoering ervan zorgen ervoor dat de opleiding hierin een voorbeeld is voor andere opleidingen. De kwaliteitszorg wordt dan ook met een goed beoordeeld.

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Bevindingen

Inholland hanteert voor de bachelor- en de Ad-opleiding hetzelfde kwaliteitszorgsysteem. Het Team SJD heeft zowel in Rotterdam als in Den Haag een kwaliteitszorgcoördinator. Zij vormen samen met de kwaliteitscoördinatoren van de teams HBO-Rechten en Integrale veiligheid het kwaliteitsteam. Het kwaliteitsteam werkt aan de hand van het kwaliteitsbeleid van het domein en de opleiding, dat is beschreven in het jaarlijks te actualiseren kwaliteitsplan cluster Recht. In de grafisch weergegeven PCDA-cyclus geeft de opleiding weer welke rol elke betrokkene heeft in het kwaliteitszorgproces.

Het kwaliteitsteam overlegt periodiek met elkaar en voert de volgende evaluaties uit: Evasys-enquêtes, klassenevaluaties, studentenpanel, evaluatie door expertisegroepen en evaluatie tijdens teambijeenkomsten.

Naar aanleiding van deze evaluaties schrijven de kwaliteitszorgcoördinatoren een verslag. De actiepunten worden vervolgens in het docententeam besproken en opgepakt. Daarnaast zijn er in het schooljaar 2017-2018 maandelijkse themabijeenkomsten gehouden met het gehele team SJD en een aantal studenten om de aandachtspunten, die uit de interne evaluatie zijn

gekomen, op te pakken. Tijdens deze bijeenkomsten is er specifiek aandacht geweest voor de te nemen acties tot verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Vervolgens vinden verbeteracties plaats. Ook de visitatie van SJD in 2012 is aanleiding geweest voor verbeteractiviteiten binnen de opleiding. Daarnaast heeft de opleiding verbeterpunten gesignaleerd, op basis van evaluaties onder studenten en overige betrokkenen en de interne accreditatiescan die in 2016-2017 door het team is uitgevoerd.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleidingen beschikken over een goede systematiek voor kwaliteitszorg: er is een breed palet aan kwaliteitsinstrumenten voor handen, waarmee de opleidingen input verzamelen van diverse belanghebbenden zoals studenten, alumni en het afnemende beroepenveld. De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden tot structurele, snelle en adequate verbeteractiviteiten. Het gehele team SJD is betrokken bij de kwaliteitszorg van de opleiding. De Plan-Do-Check-Act cyclus krijgt hiermee op de juiste wijze vorm.

Ook worden interne en externe stakeholders betrokken bij beoordeling en reflectie. De opleiding evalueert het onderwijs periodiek en aan de hand van toetsbare streefdoelen. Studenten ondersteunen het beeld van een goed functio-

nerende kwaliteitszorg: zij zijn ook nauw betrokken bij het kwaliteitszorgsysteem. Ook de opleidingscommissie blijkt zich goed bewust van haar rol en taken en is daarmee een positief-kritische overlegpartner van het management.

De commissie heeft gezien dat de opleiding serieus bezig is met zowel het borgen als het verbeteren van de kwaliteit van zowel de bachelor- als de Ad-opleiding. De PDCA-cyclus wordt gedragen en geleefd door alle betrokkenen: de cultuur binnen het team is duidelijk gericht op kwaliteitsverbetering. Zo ontstaat een programma dat nog beter aansluit bij de behoeften van het werkveld en studenten.

Het systeem is goed opgezet en ook de uitvoering van de PDCA-cyclus zit beter in elkaar dan bij veel andere opleidingen. De commissie is van oordeel dat het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding dan ook als voorbeeld dient voor andere opleidingen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**. Dit oordeel geldt voor zowel de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Toetsing

De bachelor- en de Ad-opleiding beschikken over hetzelfde, adequate toetsstelsel. De opleiding heeft voor alle onderdelen uitgebreide rubrics ontwikkeld. De opzet van de formulieren is adequaat, maar is zo gedetailleerd dat de inhoud van de beoordeling soms minder zichtbaar is. De toetsing is wel duidelijk gericht op de integrale competentieverwerving en bestaat uit zowel formatieve als summatieve beoordeling. De afstudeeropdracht is volgens de commissie adequaat opgezet. Door middel van de toetsing kunnen studenten de leerresultaten bereiken. Ook de reikwijdte van het juridische en sociale werkveld van de SJD'er en de Ad'er kan door studenten voldoende worden gerealiseerd. De toetsing wordt dan ook met een voldoende beoordeeld.

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De bachelor- en de Ad-opleiding beschikken over hetzelfde toetsstelsel. De opleiding heeft bij het herontwerp van het curriculum in 2015 gekozen voor geïntegreerde toetsing van grotere onderwijseenheden met meer focus op de beroepspraktijk door middel van beroepsopdrachten, met daarnaast kennistoetsen in de vorm van multiple-choice vragen in jaar 1 en (meer) open vragen in jaar 2. Het toetsprogramma en de toetswijzer met criteria per studieonderdeel is opgenomen in het opleidings-specifieke gedeelte van het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

Kennis, vaardigheden en competenties worden getoetst volgens de vastgestelde toetscriteria per onderwijseenheid. Deze criteria zijn op de verschillende niveaus als beoordelingscriteria uitgewerkt in toetsmatrijzen voor de schriftelijke toetsen en rubrics voor de beroepsopdrachten (zie dekkingsmatrix). De rubrics zijn bij aanvang van de lessen aanwezig, zodat voor studenten duidelijk is wat wordt verwacht en hoe wordt beoordeeld.

De 'body of knowledge', zoals beschreven in het landelijk profiel, wordt getoetst met kennistoetsen van jaar 1 en 2. De toetsing (zowel met kennistoetsen als met beroepsopdrachten) is zowel

gericht op formatieve als op summatieve beoordeling. De formatieve proeftoetsen en wekelijkse tussenproducten van een aantal beroepsopdrachten leveren feedback op en stimuleren de gewenste leerprocessen. Bij de eindbeoordeling in Gradeworks (het systeem waarin het nakijken aan de hand van de rubrics plaatsvindt) wordt door de docent feedback gegeven, zodat de student weet waar zij nog aan moet werken.

De toetskwaliteit wordt geborgd door het team, door het beoordelen met vier ogen en afstemming in het team van de toetsresultaten. In Nederland investeert in scholing doordat zij een BKE- of SKE-traject volgen. Borging van de toetskwaliteit en externe validatie, ligt bij de examencommissie en toetscommissie van de opleiding. De voorzitter van de toetscommissie is lid van de examencommissie. De toets- en de examencommissie zijn verantwoordelijk voor zowel de bachelor- als voor de Ad-opleiding.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de bachelor- en de Ad-opleiding beschikken over een adequaat toetsstelsel. Het toetsprogramma is samenhangend en overzichtelijk. De opleiding heeft voor alle onderdelen rubrics ontwikkeld waarin heldere beoordelingscriteria zijn geformuleerd. De criteria zijn zichtbaar geëxpliciteerd en zijn herkenbaar in beoordelingen en beoordelingsformulieren. De opzet van de formulieren is adequaat, maar door de grote mate van detaille-

ring is de inhoud van de beoordeling soms minder zichtbaar. De inhoud van het beoordelingsformulier is wel afhankelijk van de beroepsopdracht en is ook vooraf helder voor studenten.

De toetsing is duidelijk gericht op de integrale competentieverwerving en er is duidelijk plaats voor zowel summatieve als voor formatieve toetsing. De toetsing is tevens duidelijk gericht om het leren te ondersteunen. Doordat de studenten per blok meerdere toetsen en toetsvormen krijgen, levert het toetsprogramma tot slot een rijkheid aan informatie op over de student en is de studievoortgang goed te volgen.

De toetsing is verder zichtbaar gericht op het valide, betrouwbaar en transparant meten of studenten de beoogde kennis, vaardigheden en competenties in voldoende mate beheersen. De beroepsopdrachten geven een realistisch beeld van wat de student beheerst aan praktijkvaardigheden.

De kwaliteit van de toetsing is op verschillende manieren geborgd. Zo is er een duidelijke relatie

tussen beoogde leerresultaten, toetscriteria en toetsvormen. Docenten volgen scholing op het gebied van toetsing. De examencommissie en toetscommissie functioneren naar behoren en hebben veel expertise opgebouwd. Zij beoordelen de kwaliteit van de toetsen tevens volgens een vooraf vastgelegde systematiek. Er is in toenemende mate aandacht voor de rol van (formatieve) toetsing, self-assessment en (peer)feedback hetgeen het leerproces en zelfsturing van de studenten verder ondersteunt.

De commissie is tot slot van mening dat de examencommissie voldoende in staat is om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te borgen. Zij volgt daarvoor de juiste procedures.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**. Dit oordeel geldt voor zowel de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Gerealiseerde leerresultaten

Het afstudeerprogramma van de bacheloropleiding bestaat uit een afstudeeronderzoek (scriptie), een eindcompetentieprofiel (inclusief mondelinge verantwoording) en een mondelinge presentatie van de scriptie (eindgesprek). Ad-studenten schrijven een financieel advies en studeren af door middel van een eindverslag en een presentatie. De beoordeling van het eindniveau vindt in zowel de bachelor- als in de Ad-opleiding plaats door twee examinatoren. De eindverslagen getuigen van het bachelor- dan wel het Ad-niveau. De verantwoording van de beoordeling verslagen krijgt veel aandacht. De scripties zijn navolgbaar beoordeeld en de beoordelingen correleren met de kwaliteit van het werk.

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Bevindingen

Het afstudeerprogramma voor bachelorstudenten die tot en met het studiejaar 2017-2018 afstuderen (cohort 2014 en eerder) bestaat uit een afstudeeronderzoek (scriptie), een eindcompetentieprofiel (inclusief mondelinge verantwoording) en een mondelinge presentatie van de scriptie (eindgesprek).

Een Ad-student schrijft voor het afstuderen een financieel advies. Studenten van de opleiding Ad SFD tonen hierin integraal aan dat zij alle competenties hebben behaald. Uit het financieel advies volgt een eindverslag dat beoordeeld wordt door de examinator. Ook de presentatie wordt beoordeeld door twee examinatoren.

Het plan van aanpak voor het afstuderen wordt door twee examinatoren beoordeeld: de afstudeerbegeleider en een tweede deskundige. De student neemt vervolgens deel aan een afstudeerkring en wordt begeleid door de afstudeerkringbegeleider. Naast het schrijven van een scriptie wordt er bij het behalen van een voldoende voor de scriptie een mondelinge verdediging gehouden. Ook is er een afsluitend gesprek over beroepsontwikkeling waarin de student reflecteert op zijn professionele ontwikkeling tijdens de opleiding en het bereiken van het eindcompetentieprofiel verantwoord. De scriptie en de presentatie worden ook beoordeeld door twee examinatoren, waarvan er één een werk-

veld-deskundige is. Elk bachelor- en Ad-eindwerk wordt verder multidisciplinair in de afstudeerkring besproken.

Voorafgaand aan het studiejaar beoordeelt de examencommissie in samenspraak met de toetscommissie de afstudeerhandleiding en de beoordelingsformulieren. Het beoordelingsformulier Afstuderen SJD is in september 2018 aangepast na kalibreersessies. Het niveau van het afstudeeronderzoek is geborgd via het beoordelingsformulier dat via kalibreersessies verder is gespecificeerd, het vier-ogenprincipe bij beoordeling (in bepaalde gevallen zes ogen) en de expertise van de examinatoren.

De examinatoren die het afstuderen beoordelen, worden door de examencommissie benoemd. De examencommissie borgt de kwaliteit tevens door ieder jaar een interne of een externe review uit te voeren in samenwerking met andere hogescholen, waarbij onder meer de lectoren van het cluster Recht & Veiligheid betrokken zijn. De opleiding organiseert tevens themabijeenkomsten voor de externe beoordelaars. Zo is er bijvoorbeeld een bijeenkomst georganiseerd over het beoordelen van onderzoeksmethodiek.

Overwegingen

De afstudeeropdracht van de bachelor- en de Ad-opleiding is volgens de commissie adequaat opgezet en is passend voor het eindniveau. De reikwijdte van het juridische en sociale werkveld kan door bachelorstudenten voldoende worden

bereikt. Dit geldt ook voor het financiële vak waarop de Ad-opleiding is gericht.

De commissie heeft 20 eindwerken bestudeerd van de studenten die de afgelopen twee jaar afgestudeerd zijn (zie bijlage 5). Dit betreffen vijf eindwerken van de Ad-opleiding en 15 van de bacheloropleiding.

De 'body of knowledge' van de bacheloropleiding en de vertaling daarvan in de praktijk van sociaal-juridische dienstverlener komen zichtbaar terug in de eindwerken.

De commissie noemt een financieel adviesdocument passend voor de Ad-opleiding, maar vindt dat in de uitwerking van het financieel adviesdocument de focus op het vak soms ontbreekt. De commissie adviseert dan ook om de beoogde invulling van het financieel adviesdocument nader te specificeren.

De visitatiecommissie stelt bovendien vast dat de eindwerken getuigen van het bachelor- dan wel Ad-niveau. De commissie heeft geconstateerd dat het taalniveau bovengemiddeld is vergeleken met afstudeerwerken van andere SJD-opleidingen. De scripties zijn volgens de commissie navolgbaar beoordeeld en de beoordelingen correleren met de kwaliteit van het werk.

De verantwoording van de beoordeling verslagen krijgt veel aandacht. Hoewel de commissie dit positief vindt, heeft de commissie de indruk dat de opleiding zich soms te veel vasthoudt aan de procedures en raadt aan de inhoud van de beoordeling meer aandacht te geven.

Afgestudeerde SJD'ers voldoen aan de wensen van het beroepenveld: organisaties die stageplaatsen en afstudeeropdrachten bieden, zijn tevreden over het niveau van de studenten. Zij vinden studenten sterk functioneren op het gebied van vaardigheden zoals het voeren van cliëntgesprekken, het toepassen van juridische kennis en het vertalen hiervan naar de vraag van de cliënt.

Voor de afgestudeerde Ad'er is momenteel nog geen duidelijke plaats in het werkveld. Wel is er duidelijk behoefte aan Ad'ers SFD (zie ook standaard 1).

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **voldoende**. Dit oordeel geldt voor zowel de bacheloropleiding Sociaal Juridische Dienstverlening als voor de Ad-opleiding Sociaal Financiële Dienstverlening.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deze notitie is volgens het NVAO-format opgesteld.

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
Drs R.R. van Aalst	Raoul van Aalst treedt met regelmaat op als voorzitter van visitatiepanels
Dr.mr. H.J.L.M. van de Luytgaarden	Eric van de Luytgaarden is lector en docent aan Hs Zuyd, en tevens juridisch adviseur
Drs J.A. Waal	Jan Albert Waal is algemeen directeur van Het Juridisch Loket, een sociaal-juridische dienstverlener met circa dertig vestigingen in het land
J. Nabbe	Julia Nabbe Student Liberal Arts and Sciences aan de Universiteit Utrecht

De commissie werd bijgestaan door drs. A.N. Koster, extern secretaris gecertificeerd door de NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Programma visitatie

3 december 2018	
Tijdstip	Onderdeel
13:00-13:15	Inloop en ontvangst auditpanel
13:15-14:15	Vooroverleg auditpanel
14:30-15:05	Officieel welkom door de directeur BFL en opening door de ceremoniemeester en alumni
15:05-15:15	Intake door mentoren
15:15-16:45	<p>Kennismaking met de opleidingen SJD en Ad SFD in vogelvlucht: Interactief programma.</p> <p><u>Docenten</u> <u>Studenten</u> <u>Externen (waaronder alumni)</u></p> <p><u>Onderwerpen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijk en Dichtbij • Beroepsopdrachten • Kwaliteitszorg • Praktijk • Afstuderen <p><u>Parels:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Taalbeleid • Coaching en powerdag • Onderzoeksgroep Dynamiek van de Stad
16:45-17:30	Overleg auditpanel
4 december 2018	
10:00-10:35	<p>SJD Verbredend profilerend. Jaar 3, vanaf het tweede semester tot het einde van de studie.</p> <p><u>Docenten</u> <u>Alumna en externe afstudeerbegeleider</u> <u>BVC</u></p>
10:45-11:20	<p>SJD en Ad SFD Specifiek Jaar 2 en eerste semester jaar 3</p> <p><u>Docenten</u></p> <p><u>Studenten</u></p>
11:30-12:05	<p>Gemeenschappelijk basisjaar SJD en Ad SFD Jaar 1 en instroom</p>

	<u>Docenten</u> <u>Studenten</u>
12:15-12:50	Gesprek examencommissie en toetscommissie
12:50-13:30	Lunch
13:30-14:15	Gesprek Managementteam
14:15-15:45	Overleg panel en ruimte om extra gesprekken te voeren of documenten te zien.
15:45	Afsluiting met eerste terugkoppeling Auditpanel

Bijlage 3 Eindkwalificaties

De SJD'er beschikt over de volgende competenties:

1. Analyseren

De sjd'er verzamelt, ordent en analyseert op methodische wijze juridische of sociaaljuridische vragen of problemen en bepaalt hiervoor een oplossingsrichting.

2. Beoordelen

De sjd'er beoordeelt de rechtmatigheid en/of doelmatigheid van aanvragen, besluiten of bezwaren en stelt vast wat de rechtspositie is van de betrokken partij(en).

3. Adviseren

De sjd'er informeert de cliënt, de eigen organisatie of zijn opdrachtgever en adviseert over wat in zijn situatie de best passende handelswijze is binnen de mogelijkheden van wet- en regelgeving en beleid.

4. Belangen behartigen

De sjd'er behartigt de belangen van (groepen van) personen of van organisatie(s) in de prejuridische fase en in de juridische procedure.

5. Begeleiden

De sjd'er motiveert en begeleidt individuele en groepen cliënten bij het zo zelfstandig mogelijk aanpakken van sociaaljuridische problemen op het gebied van bijvoorbeeld administratie, financiën, participatie en/of medezeggenschap.

6. Conflicten hanteren

De sjd'er voorkomt, hanteert of bemiddelt bij sociale en/of juridische conflicten tussen (groepen) cliënten en/of organisaties of overheden.

7. Signaleren en innoveren

De sjd'er signaleert de effecten van nieuwe (internationale) wet- en regelgeving en/of van beleid voor maatschappelijk kwetsbare (groepen) burgers, cliënten of organisaties, onderzoekt deze en adviseert over de verbetering van praktijk en/of beleid.

8. Integraal samenwerken

De sjd'er werkt multidisciplinair samen met professionals en met niet-professionals bij de integrale en systeemgerichte aanpak van (multi-)problematiek

9. Professioneel handelen (door Inholland aan landelijk profiel toegevoegde competentie)

De SJD'er heeft een scherpe, geïntegreerde visie op haar positie, waarden en verhouding tot de buitenwereld en voert vanuit die visie de regie over haar werkzaamheden en professionele ontwikkeling.

Bijlage 4 Programmaoverzicht

	Blok 1: De onderzoeker	Blok 2: De belangenbehartiger	Blok 3: De adviseur	Blok 4: De conflict-oplosser	
Jaar 1	Tekstanalyse voor juristen <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, Schriftelijk (S) BSA; Voorwaardelijk: toets Nederlandse taal (S) Nederlandse taal Lees- en schrijfvaardigheid Dossieranalyse privaatrecht <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, Andere Wijze (AW) Privaatrecht en Dossieranalyse Databanken en ICT Staat en maatschappij <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, Schriftelijke toets Staatsrecht Sociale Wetenschappen Inleiding privaatrecht <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijke toets 	Het cliëntgesprek <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, AW-toets Gesprekstechnieken Strafrecht Reactie op zienswijze <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, AW-toets Bestuursrecht Bestuurskunde Argumenteren Bestuursrecht en Bestuurskunde <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, Schriftelijk Strafrecht <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijk 	Het adviseringstraject <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW (twee toetsen) Methodiek Ethiek Sociaal recht Sociaal Recht <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijk Internationaal & Europees Recht <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijk Methodiek en Ethiek <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, Schriftelijk 	Het juridisch betoog <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW Betoog schrijven Betoog presenteren Personen- en familierecht ICT Conflictanalyse <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, AW Conflictanalyse PCM Jaar 1 <ul style="list-style-type: none"> 1 EC, AW Personen- en familierecht <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijk Verbintenissenrecht <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijk 	
Jaar 2	Blok 5: Inkomen en inkomensondersteuning <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, AW toets Management en organisatie Methodiek Bezwaarschrift inkomen <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, AW toets Sociaal zekerheidsrecht en bestuursprocesrecht Schriftelijke communicatie: Sociaal zekerheidsrecht en bestuursprocesrecht <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, Schriftelijke toets Casusstiek met open vragen Belastingrecht <ul style="list-style-type: none"> 2 EC's, Schriftelijke toets PCM-start <ul style="list-style-type: none"> 1 EC, Schriftelijke toets 	Blok 6: Werk in uitvoering <ul style="list-style-type: none"> 6 EC's, AW toets Methodiek Motiverende gesprekstechnieken Psychologie Analyse van een ontslag-situatie <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's AW toets Arbeidsrecht Arbeidsrecht en arbeidsverhoudingen <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijke toets Psychologie <ul style="list-style-type: none"> 2 EC's, Schriftelijke toets 	Blok 7: Sociaal financiële dienstverlening I <ul style="list-style-type: none"> 6 EC's, AW toets Methodiek van schuldhulpverlening Sociale wetenschappen over macht en afhankelijkheid Telefoontraining Het schuldhulpverlenings-dossier <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, Schriftelijke toets Consumentenrecht Zakelijk, schriftelijk corresponderen Procesrecht en consument <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijke toets Macht en afhankelijkheid <ul style="list-style-type: none"> 2 EC's, Schriftelijke toets 	Blok 8: Sociaal financiële dienstverlening II <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW toets Fin. recht en ondersteuning Onderzoek: bronnenstudie Schriftelijke advievaardigheden Financieel gedrag Het dwangakkoordossier <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, AW toets Beelag- en executierecht Insolventierecht Workshop dwangakkoordossier Fin. recht en insolventierecht <ul style="list-style-type: none"> 2 EC's, Schriftelijke toets Fin. gedrag en ondersteuning <ul style="list-style-type: none"> 3 EC's, Schriftelijke toets PCM-beoordeling <ul style="list-style-type: none"> 1 EC's, Schriftelijke toets 	
Jaar 3	Blok 9: Wonen en samenleven in de stad <ul style="list-style-type: none"> Plan van aanpak onderzoek wonen en zorg Samen met onderzoeksrapport en advies wonen en zorg 10 ec's, AW toets Methoden van soc. jur. onderzoek Conflictgesprek wonen <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, AW toets Huur- en volkshuisvestingsrecht Bemiddelingsvaardigheden Wijkaanpak <ul style="list-style-type: none"> 4 EC's, AW toets Huur- en volkshuisvestingsrecht Sociale wetenschappen PCM-jaar 3 <ul style="list-style-type: none"> 1 EC, Schriftelijke toets 	Blok 10: Zorg en dienstverlening in de stad <ul style="list-style-type: none"> Onderzoeksrapport en advies wonen en zorg Samen met pva wonen en zorg 10 ec's, AW toets Onderzoeksvaardigheden Portfolio WMO <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW toets Wet- en regelgeving zorgtoekenning Communicatieve vaardigheden (indicatiegesprek) Portfolio huiselijk geweld <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW toets Publieke dienstverlening Huiselijk geweld Com. vaardigheden 	Studenten maken keuzes voor vervolg studie	Blok 11: Keuzeonderwijs SJD* <ul style="list-style-type: none"> Reclasseringsdossier 5 EC's, AW toets Strafvordering en strafrecht m.b.t. minderjarigen Criminologie Klachtafhandeling i/d zorg <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW toets Gezondheidsrecht Ethiek Advies sociale kaart <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW-toets Wet op de rechtsbijstand Presenteren 	Blok 12 keuzeonderwijs SJD* <ul style="list-style-type: none"> Migratieverzoek 5 EC's, AW toets Vreemdelingenrecht Migratierecht Procesgang sociale zekerheid <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW toets Verdieping sociaal zekerheidsrecht Verdieping arbeidsrecht Maatschappelijke positie arbeidsongeschikten Dossier gerechtsdeurwaarder <ul style="list-style-type: none"> 5 EC's, AW toets Burgerlijk procesrecht Beelag- en executierecht Goederenrecht
Jaar 4	Blok 13 Stage* <ul style="list-style-type: none"> Stage (15 EC's) 	Blok 14 Stage* <ul style="list-style-type: none"> Stage (15 EC's) 		Blok 15 Afstuderen <ul style="list-style-type: none"> Afstuderen (15 EC's) 	Blok 16 Afstuderen <ul style="list-style-type: none"> Afstuderen (15 EC's)
	<p>*Studenten maken (mits ze voldoen aan P+45 EC's) zelf de keuze wanneer ze de verplichte stage van 5 maanden doorlopen; in blok 11 en 12 of in blok 13 en 14. Dat geldt eveneens voor het verdiepend onderwijs, dat ook in blok 11 en 12 of in blok 13 en 14 gevolgd kan worden. Studenten kunnen ook in plaats van deelname aan het verdiepend onderwijs de keuze maken voor de rechtswinkel, verlengde stage of voor de zg. 'vrije keuzeruimte', waarbij studenten elders onderwijs kunnen volgen of een praktijkopdracht uitvoeren; dit altijd onder voorbehoud van toestemming van de examencommissie.</p>				

Bijlage 5 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie Sociaal juridische dienstverlening (SJD) en Associate Degree Sociaal Financiële Dienstverlening (Ad SFD).
- Aanvullende informatie:
  - 1) Gevraagd advies OC Verbeterplan opleidingen SJD en AD SFD, d.d. 28 september 2018
  - 2) Gevraagd advies OC ZER SJD, d.d. 28 september 2018
  - 3) Jaarreflectie opleidingscommissie HBO -Rechten/ SJD/ SFD-AD 2017-2018
  - 4) Jaarverslag 2017/2018 en jaarplan 2018/2019 van de examencommissie en toetscommissie
  - 5) Lijst benoemde examinatoren
  - 6) Afstudeerhandleiding SJD 2016/2017 en 2017/2018
  - 7) Opleidingsprofiel SJD/ad SFD
  - 8) Studiehandleidingen jaar 1 t/m 4 2018-2019
  - 9) Onderwijs- en examenregelingen 2018-2019
- Toetsen van de volgende vakken:
  - 1) Advies Sociale kaart
  - 2) Adviseringstraject
  - 3) Financieel gedrag en ondersteuning
  - 4) Huiselijk geweld
  - 5) Inleiding privaatrecht
  - 6) Macht en afhankelijkheid
  - 7) Nederlands
  - 8) Schuldhelpverlening
  - 9) Stage
  - 10) Wijkaanpak
- Eindwerkstukken van vijf Ad-studenten SFD
- Eindwerkstukken van vijftien bachelorstudenten SJD